

The Political Construction of Europe

Antwerp | 16 May 2019

Prof. dr. Steven Van Hecke

@VanHeckeSteven

- **Narratives** (plural) of European integration/EU
- Underlying **assumptions**/implicit views
- Political **predictions**

Narratives of European integration/EU

1. Peace
2. Culture
3. Religion
4. Prosperity
5. Solidarity
6. Democracy
7. ...?

- ups & downs
- retorics v. empirics
- presence or absence

FOR New Narrative Europe

THE MIND AND BODY OF EUROPE

As artists, intellectuals and scientists, and first and foremost as citizens, it is our responsibility to join the debate on the future of Europe, especially now, when so much is at stake. Confidence in Europe needs to be regained. In light of the current global trends, the values of human dignity and democracy must be reaffirmed. Populist and nationalist narratives must not prevail.

The Mind and Body of Europe is our response to the call of the European Parliament and of the President of the European Commission to draft a new narrative for Europe for all citizens. This document is not a point of arrival. Rather it is a catalyst that we hope will trigger more contributions to the debate.

We believe that for there to be a true and well-functioning political body in Europe, an understanding of what Europe as a "state of mind" stands for is vital. We also know that a narrative tying Europe's distant and recent past to the present and providing a vision for the future is equally essential.

Europe is a state of mind formed and fostered by its spiritual, philosophical, artistic and scientific inheritance,

Documents >

Speech by the Prime Minister of the Netherlands, Mark Rutte, at the Bertelsmann Stiftung, Berlin

Speech | 02-03-2018

“

Underpromise and overdeliver: fulfilling the promise of Europe

Lofty visions do not create jobs or security. Nor does shouting from the ends of the political spectrum. Only hard work, Schritt für Schritt, produces results that benefit people in their daily lives. If we do that, and keep encouraging and calling each other to account, I have no doubt that we will fulfil the basic promise of Europe.

Thank you.

Macron-Merkel

Peace

Rene Schuman
Le 9 Mai 1950.

43

La paix mondiale ne saurait être sauvegardée sans des efforts créateurs à la mesure des dangers qui la menacent.

La contribution qu'une Europe organisée et vivante peut apporter à la civilisation est indispensable au maintien des relations pacifiques. En se faisant depuis plus de 20 ans le champion d'une Europe unie, la France a toujours eu pour objet essentiel de servir la paix. L'Europe n'a pas été faite, nous avons eu la guerre.

L'Europe ne se fera pas d'un coup, ni dans une construction d'ensemble : elle se fera par des réalisations concrètes créant d'abord une solidarité de fait. Le rassemblement des nations européennes exige une l'opposition séculaire de la France et de l'Allemagne soit éliminée : l'action entreprise doit toucher au premier chef la France et l'Allemagne.

Dans ce but, le Gouvernement Français propose de porter immédiatement l'action sur un point limité mais décisif:

Le Gouvernement Français propose de placer l'ensemble de la production franco-allemande de charbon et d'acier, sous une Haute Autorité commune, dans une organisation ouverte à la participation des autres pays d'Europe.

La mise en commun des productions de charbon et d'acier assurera immédiatement l'établissement de bases communes de développement économique, première étape de la Fédération européenne, et changera le destin de ces régions longtemps vouées à la fabrication des armes de guerre dont elles ont été les plus constantes victimes.

KU LEUVEN

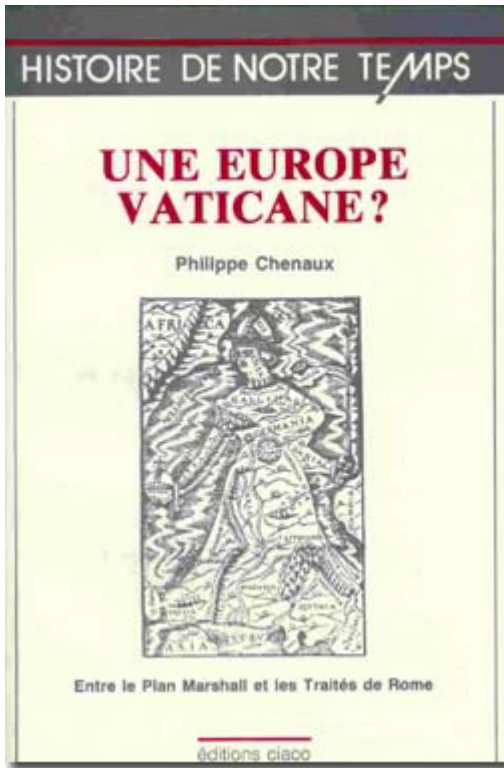

Instituut voor de Overheid

Culture

Religion

Prosperity

Solidarity

TITEL III SOCIALE POLITIEK

HOOFDSTUK 1 Sociale bepalingen

Artikel 117

De Lid-Staten erkennen de noodzaak, verbetering van de levensstandaard en van de arbeidsvoorwaarden van de werknemers te bevorderen, zodat de onderlinge aanpassing daarvan op de weg van de vooruitgang wordt mogelijk gemaakt.

Zij zijn van mening dat een dergelijke ontwikkeling zal voortvloeien, zowel uit de werking van de gemeenschappelijke markt waardoor de harmonisatie der sociale stelsels zal worden bevorderd, als uit de in dit Verdrag bepaalde procedures en het nader tot elkaar brengen van wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen.

Artikel 118

Onverminderd de overige bepalingen van dit Verdrag en overeenkomstig de algemene doelstellingen daarvan heeft de Commissie tot taak, tussen de Lid-Staten een nauwe samenwerking op sociaal gebied te bevorderen, met name op het terrein

- van de werkgelegenheid,
- van het arbeidsrecht en de arbeidsvoorwaarden,
- van de beroepsopleiding en de voortgezette vorming,
- van de sociale zekerheid,
- van de bescherming tegen arbeidsongevallen en beroepsziekten,
- van de arbeidshygiëne,
- van het recht zich te organiseren in vakverenigingen en van collectieve onderhandelingen tussen werkgevers en werknemers.

Te dien einde is de Commissie in nauw contact met de Lid-Staten werkzaam door het verrichten van studies, het uitbrengen van adviezen en het organiseren van overleg zowel omtrent vraagstukken die zich voordoen op het nationale plan als omtrent die welke de internationale organisaties raken.

SOLIDARITY CITIES

Democracy

DETERMINED to work together to promote democracy on the basis of the fundamental rights recognized in the constitutions and laws of the Member States, in the Convention for the Protection of Human Rights and Fundamental Freedoms and the European Social Charter, notably freedom, equality and social justice,

CONVINCED that the European idea, the results achieved in the fields of economic integration and political cooperation, and the need for new developments correspond to the wishes of the democratic peoples of Europe, for whom the European Parliament, elected by universal suffrage, is an indispensable means of expression,

AWARE of the responsibility incumbent upon Europe to aim at speaking ever increasingly with one voice and to act with consistency and solidarity in order more effectively to protect its common interests and independence, in particular to display the principles of democracy and compliance with the law and with human rights to which they are attached, so that together they may make their own contribution to the preservation of international peace and security in accordance with the undertaking entered into by them within the framework of the United Nations Charter,

Democracy

Als we de Belgische democratie willen verbeteren, is het aangewezen om te kijken wat we van Europa kunnen leren, vinden **STEVEN VAN HECKE** en **WOUTER WOLFS**.

Europese lessen voor Belgische politici

STEVEN VAN HECKE & WOUTER WOLFS

Wie? Professor en medewerker bij het Instituut voor de Overheid (aan de KU Leuven)
Wat? De interne EU-procedures zijn een voorbeeld voor de lidstaten, ook voor ons land.

In de aanloop naar de verkiezingen op 26 mei maakt deze krant een doorlichting van de Belgische democratie, zo lijkt het wel. Het beeld dat wordt geschetst, oogt niet bijzonder fraai. Terecht. De reeks 'De onzichtbare macht' (DS 16-23 maart) wees op de grijze zone waarin externe experts via ministeriële kabinetten wetten schrijven, zonder dat daar duidelijke regels over bestaan. Afgelopen weekend legde het artikel 'Evaluatie van vijf jaar parlement' (DS 6 april) de vinger op nog een wonde van de Belgische democratie. Slechts weinig politici slagen erin die andere kerntaak van parlementsleden te vervullen: de regering afdoende controleren.

Niemand betwist die kritiek, noch is de diagnose nieuw. Iedereen voelt immers aan dat de interne hygiëne van ons politieke systeem te wensen overlaat. Onze democratie verdient dus beter. Maar de vrees is dat we met alleen wat goede wil en hier en daar een uitmuntend parlements lid niet ver zullen raken. Evenzeer opvallend: in de zoektocht naar oplossingen verwijst niemand naar Europa. Nochtans wordt van de EU doorgaans een antwoord verwacht op de problemen van de lidstaten. Maar op het vlak van democratie? De EU heeft toch niemand lessen te geven nu ze zelf worstelt met de zogenaamde *democratic backsliding* in Polen en Hongarije?

Beter dan de lidstaten

De staat van de democratie in de EU is inderdaad verre van perfect. Ten aanzien van haar eigen lidstaten, maar ook tegenover derde landen, bijvoorbeeld in het Midden-Oosten, slaat de Unie een mal figuur, en dat is zacht uitgedrukt. Maar wat haar

Het Europees Parlement in Brussel. © belgi

interne procedures betreft, doet ze het opvallend beter dan de meeste lidstaten, inclusief België. We kunnen er wellicht nog iets van leren, zowel op Vlaams als op federaal niveau. Een greep uit de lessen die Europa ons op democratisch vlak te bieden heeft:

1. Belangengroepen die het beleid en de wetgeving van de EU-in-

stellingen willen beïnvloeden, moeten zich registreren in het Transparantregister en een strikte gedragscode volgen. Iedereen die de moeite doet, kan daardoor zelf de handel en wandel van de talrijke lobbysisten in Brussel controleren. De Europese Commissie monitort ook zelf de nationale regelgeving. In de lijst van lidstaten is België niet eens opgeno-

men, wegens een totaal gebrek aan controle en regelgeving.

2. Alle EU-documenten zijn online beschikbaar, voor burgers en journalisten. Zelfs wetgevende initiatieven in een ontwerpfase worden gepubliceerd, en iedereen wordt uitgenodigd feedback in te sturen. De websites van de EU-instellingen zijn een ware goudmijn voor wie

transparantie hoog in het vaandel draagt. Je vindt er zelfs terug welke commissaris en kabinetslid waar met wie over welk onderwerp heeft gesproken. In België mag je al blij zijn als alle kabinetsleden op de website van de minister staan.

3. Ook op Europees vlak ontvangen politieke partijen en fracties subsidies. Maar de controle op die vorm van overheidsfinanciering gebeurt door een onafhankelijk agentschap, niet door de politici zelf, zoals in België het geval is. En de controle is niet vrijblijvend. Zo heeft Marine Le Pen een deel van haar dotatie moeten terugbetalen, omdat ze Europees geld had gebruikt voor de financiering van haar nationale partij.

4. Iedereen die niet verkozen is en een topjob in de EU ambiert, wordt aan een hoorzitting onderworpen. Zo dienen kandidaat-commissarissen in het Europees Parlement te slagen voor een mondeling examen, waarin ze moeten bewijzen dat ze voldoende expertise hebben op hun beleidsdomeinen. De cultuur van accountability toont zich ook op andere vlakken. De voorzitter van de Europese Centrale Bank, nochtans genietend van een autonoom statuut, informeert op geregelde tijdstippen het Europees Parlement over het monetaire beleid in de eurozone. In België stuurt het parlement nooit een uitnodiging naar de gouverneur van de Nationale Bank.

5. Naar analogie met de Amerikaanse Library of Congress bouwt het Europees Parlement een heuse studiedienst uit. Dankzij deze Parliamentary Research Service wordt intern expertise opgebouwd, die de rol van parlementsleden ondersteunt in de controle op de uitvoerende macht van de EU, de Euro-

De websites van de EU-instellingen zijn een ware goudmijn voor wie transparantie hoog in het vaandel draagt

pese Commissie. In België staan individuele parlementsleden machteloos tegenover kabinetten en administraties.

Onbekend is onbemind

Veel van onze politici kijken helaas niet in Europese richting voor de versterking van de eigen democratie. Van Bart De Wever, wellicht de grootste criticus van de Belgische democratie, is bijvoorbeeld geweten dat hij geen hoge pet op heeft van Europa. Zo gaf hij onlangs Kris Peeters de Romeinse raad om 'naar huis te gaan, zijn bad te laten vollopen en zijn aderen open te zetten'.

Beter dan hiermee indirect partijgenoot Geert Bourgeois te schoffen, die eveneens richting Europees Parlement trekt, kan hij te rade gaan bij zijn nieuwe goudhaantjes Sander Loones en Anneleen Van Bossuyt. Ze keren niet terug naar Europa, maar kiezen resoluut voor het federale niveau. Ze kunnen vast hun Europese ervaring nuttig gebruiken en, wie weet, helpen om enkele van onze tips toe te passen. Over goedgepaste soldaten die het lokale politieke slagveld betreden en de oude cultuur grondig door elkaar schudden, kent de N-VA-voorzitter vast ook een pittig citaat uit het oude Rome.

KU LEUVEN

Instituut voor de Overheid

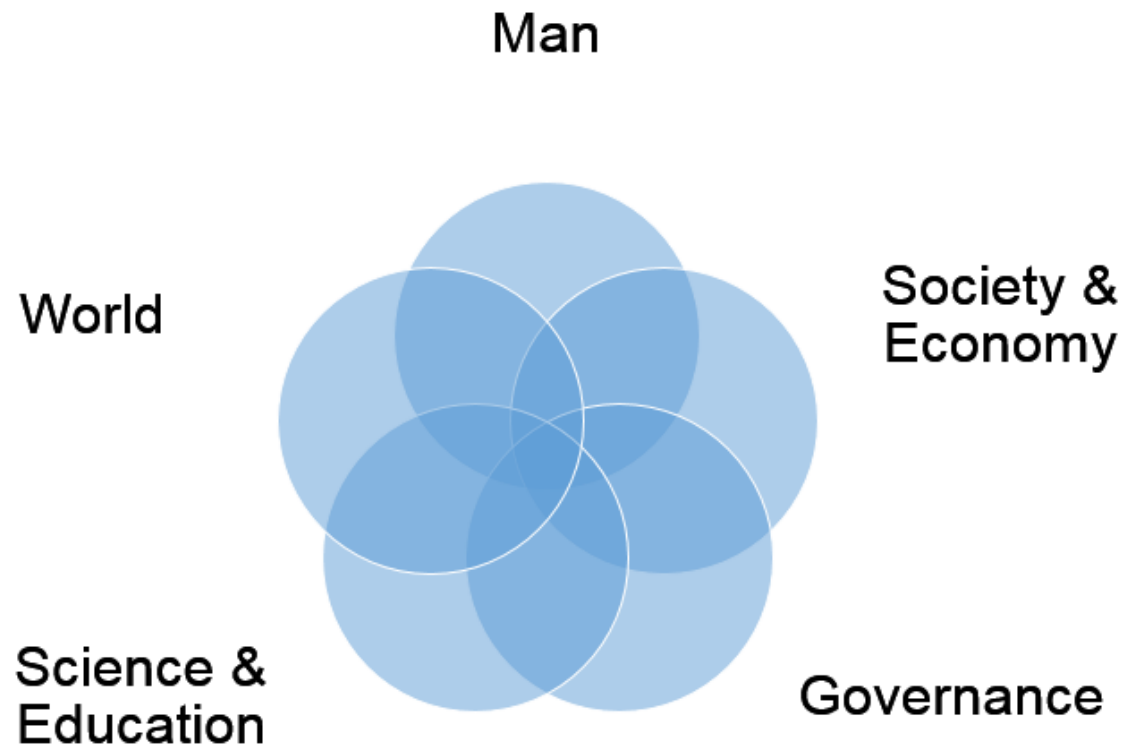

Metaforum

KU LEUVEN

Instituut voor de Overheid

Futuring Europe

Draft version of the manifesto by the
Metaforum working group, for discussion
at the symposium of 28 November 2018

The working group consists of:

Coordinator: Steven Van Hecke, European integration

Alex Andrione-Moylan, European and global governance

Katja Biedenkopf, environmental governance

Minne Casteels, pharmacology

Paul De Grauwe, international economics

Raf Geenens, philosophy of law and ethics

Elise Muir, European law

Karel Van Acker, sustainable materials and circular economy

Metaforum KU Leuven

www.kuleuven.be/metaforum

- (1) What the EU should do, is to redesign its model with a view to effectively combining an 'open economy' approach (enabling it to be a powerful actor in a global economy), with a sufficient level of social protection and solidarity, both at the national and the European level.
- (2) The EU should redefine its shared values and present a more positive common vision of *Man* as part of a system solidarity both at the national and the European level.
- (3) More initiatives are needed to breathe life into the European Pillar of Social Rights.
- (4) This should not only be to the benefit of the so-called movers that are mobile, flexible, skilled, multilingual etc., but also to those that find themselves in rather precarious circumstances merely because they are, for instance, low-skilled or part of a vulnerable group such as young, elderly people or migrants.

- (5) Strengthen the integrated approach (particularly making the economic model compatible with social, environmental, climate goals) to avoid policy compartmentalisation.
- (6) The EU needs greater strategic long-term thinking, a broadly shared view on the kind of goals the EU sets itself, for instance, what types of societies it wishes to create.
- (7) Invest more in fundamental and multidisciplinary research.
- (8) More national and European leadership to counteract false perceptions and to scale down the sometimes unrealistic expectations.
- (9) Initiatives to engage with citizens and to reconnect the European integration process with the domestic sphere.
- (10) The EU has still a global role to play.

- (5) Strengthen the integrated approach (particularly making the economic model compatible with social, environmental, climate goals) to avoid policy compartmentalisation.
- (6) The EU needs greater strategic long-term thinking, a broadly shared view on the kind of goals the EU sets itself, for instance, what types of societies it wishes to create.
- (7) Invest more in fundamental and multidisciplinary research.
- (8) More national and European leadership to counteract false perceptions and to scale down the sometimes unrealistic expectations.
- (9) Initiatives to engage with citizens and to reconnect the European integration process with the domestic sphere.
- (10) The EU has still a global role to play.

Sibiu | 9 May 2019

The Sibiu Declaration

We, the Leaders of the European Union, have gathered in Sibiu to discuss and look ahead to our common future.

In a few weeks, Europeans will elect their representatives in the European Parliament, forty years after they first exercised this fundamental right. A Europe re-united in peace and democracy is but one of many achievements. Since its inception, the European Union, driven by its values and freedoms, has provided stability and prosperity across Europe, within and beyond its borders. Over the years, it has grown into a major player on the international scene. Gathering around half a billion citizens, with a competitive single market, it is a leader in worldwide trade, and shapes global politics.

We reaffirm our belief that united, we are stronger in this increasingly unsettled and challenging world. We recognise our responsibility as Leaders to make our Union stronger and our future brighter, while recognising the European perspective of other European States. That is why today we unanimously agree on 10 commitments that will help us live up to that responsibility:

- We will defend **one Europe** - from East to West, from North to South. Thirty years ago millions of people fought for their freedom and for unity and brought down the Iron Curtain, which had divided Europe for decades. There is no place for divisions that work against our collective interest.
- We will stay **united, through thick and thin**. We will show each other solidarity in times of need and we will always stand together. We can and we will speak with one voice.
- We will **always look for joint solutions**, listening to each other in a spirit of understanding and respect.
- We will continue to **protect our way of life, democracy and the rule of law**. The unalienable rights and the fundamental freedoms of all Europeans were hard fought and will never be taken for granted. We will uphold our shared values and principles enshrined in the Treaties.
- We will deliver **where it matters most**. Europe will continue to be big on big matters. We will continue to listen to the concerns and hopes of all Europeans, bringing the Union closer to our citizens, and we will act accordingly, with ambition and determination.

- We will defend **one Europe** - from East to West, from North to South. Thirty years ago millions of people fought for their freedom and for unity and brought down the Iron Curtain, which had divided Europe for decades. There is no place for divisions that work against our collective interest.
- We will stay **united, through thick and thin**. We will show each other solidarity in times of need and we will always stand together. We can and we will speak with one voice.
- We will **always look for joint solutions**, listening to each other in a spirit of understanding and respect.
- We will continue to **protect our way of life, democracy and the rule of law**. The unalienable rights and the fundamental freedoms of all Europeans were hard fought and will never be taken for granted. We will uphold our shared values and principles enshrined in the Treaties.
- We will deliver **where it matters most**. Europe will continue to be big on big matters. We will continue to listen to the concerns and hopes of all Europeans, bringing the Union closer to our citizens, and we will act accordingly, with ambition and determination.
- We will always uphold the principle of **fairness**, whether it be in the labour market, in welfare, in the economy or in the digital transformation. We will further reduce disparities between us and we will always help the most vulnerable in Europe, putting people before politics.
- We will give ourselves the **means to match our ambitions**. We will provide the Union with the means necessary to attain its objectives and carry through its policies.
- We will **safeguard the future for the next generations of Europeans**. We will invest in young people and build a Union fit for the future, able to cope with the most pressing challenges of the 21st century.
- **We will protect our citizens** and keep them safe by investing in our soft and hard power and by working with our international partners.
- **Europe will be a responsible global leader**. The challenges we face today affect us all. We will continue working with our partners in the world to uphold and develop the rules-based international order, to make the most of new trading opportunities and to jointly tackle global issues such as preserving our environment and fighting climate change.

Wilfried Martens *Future of Europe* Lecture by Michel Barnier

KU Leuven, 29 April 2019

This evening I want to talk to you about three things: **Urgency. Determination. Hope.**

Three significant words for the European project these days – when you look at the world, at all the challenges but also opportunities ahead, at home and abroad.

Improving the effectiveness of national justice systems

National justice systems play a key role in upholding the rule of law, restoring confidence and the return to growth.

PAGE CONTENTS

Background

European semester

Structural funds supporting justice reforms

Technical assistance on justice reforms

Cooperation and verification mechanism

European e-Justice portal

Background

National justice systems play a key role in upholding the rule of law, restoring confidence and the return to growth.

To improve the effectiveness of national justice systems, the European Commission relies on several tools. They are

- European semester
- structural funds supporting justice reforms
- technical assistance on justice reforms
- cooperation and verification mechanism
- European e-Justice portal

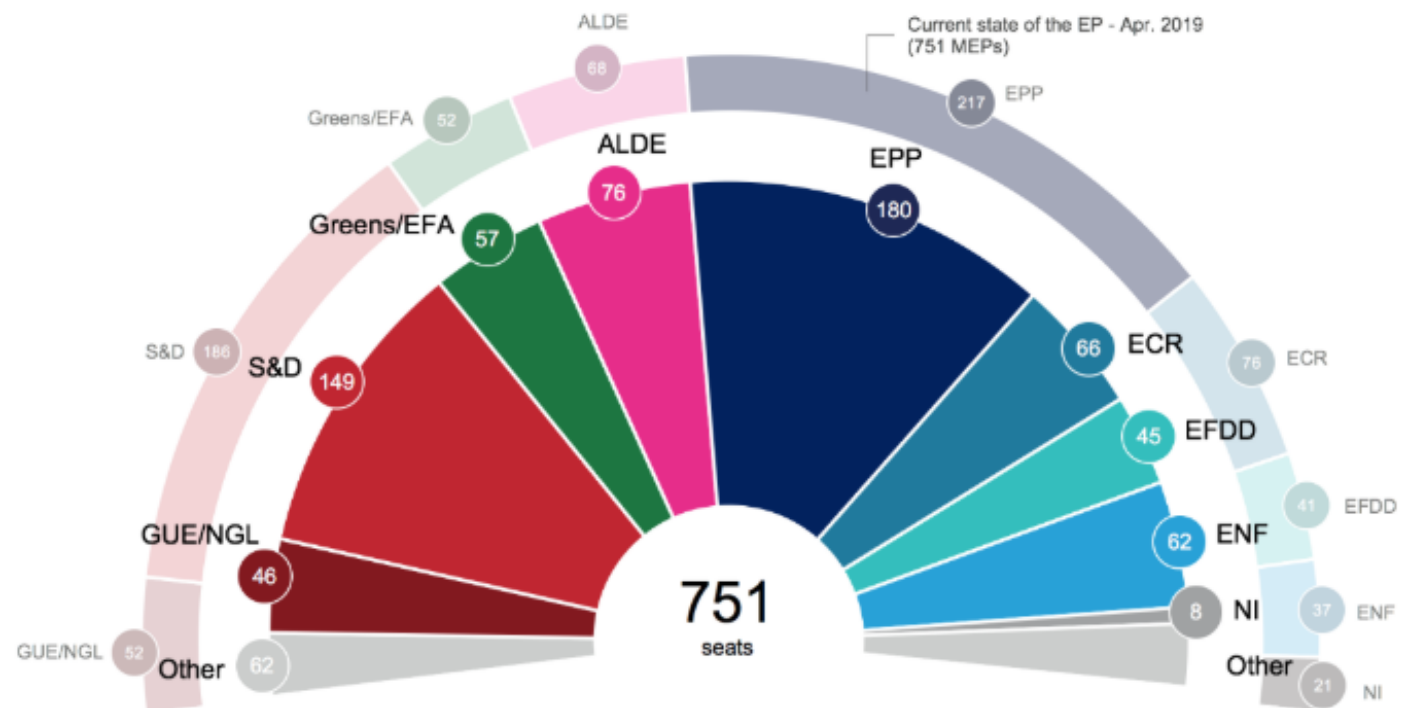
The Future of the EU27 (1/2)

- “the Member States!” ... but no agreement
 - “the EU institutions!” ... but no agreement
- = slogans (no majorities and nothing concrete)
-
- Brexit + elections in France and Germany
- = 2016-2017 lost year...
- 2018 detailed plans?
 - 23-26 May 2019 European elections
- = no leap forward neither an implosion

New seat projections for the next European Parliament EU28

Press Releases - 18-04-2019 - 11:04

Parliament released today the fourth and final set of seat projections, based on a cross-section of national polls, on the composition of the next (9th) European Parliament (751 seats).

projections by seat at EU level

The Future of the EU27 (2/2)

- no big changes unless crisis
- small, incremental steps in a number of policy areas
- *differentiated integration*: it already exists and even works
- under the waterline = *acquis*
= the strength of the status quo
- paradox: change leads to standstill
- EU = dependent, complex and multi-speed

The Political Construction of Europe

Antwerp | 16 May 2019

Prof. dr. Steven Van Hecke

@VanHeckeSteven